

ELŐFIZETÉSI ÁRAR:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre — — — 10 kor.
 Negyedévre — — — 3 " "
 Helyben házas borítva:
 Egész évre — — — 20 kor.
 Negyedévre — — — 5 " "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre — — — 24 kor.
 Negyedévre — — — 6 " "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfért és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 2.

A szerkesztőség kéziratok visszadására
 vagy megőrsésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, április 6.

Mérleg.

Fizetünk. A játéknak vége. A három esztendő nemzeti harcznak, annyi nyomornak és szenvedésnek ime a végére értünk. És fizetünk, még pedig magyaros gavallériával, magyar pénzzel. Ez a nemzeti vívmány.

Magyar vezényszó? ki beszél róla?! Kezünkbe akadnak régi újságok, amikor még mi is csillogó lelkesedéssel irunk róla, mint a mely hivatta van a nemzetet erőssé, a Habsburgok hatalmát nagyra tenni Mese. Ábránd. A valóság: adunk rendes ujonczokat és rendkívüli 450 millió koronát. A katonai kérdéstről pedig nulla quaestio fiat.

Szép kilátások. A nép lesi, várja a vívmányokat. A vívmányok reményében nem fizettek adót, ellenben szerencsésen elköltötték az adóra megkuporgatott fillérek. Most aztán se pénz, se vívmány, de lesz adóvégrehajtás annál bővebben, mert 450 millióval több kell a vívmánymentes hadseregnek.

Belebetegszünk, míg azt kiizzadjuk.

Magyar czimer? magyar zászló? Ugyan mit hozakodunk meg ezekkel elő? Örülünk, ha a legközelebbi választásoknál a magyar nemzeti lobogót nem szorítja le a vörös forradalmi zászló.

Paritás a külügyekben . . . de hiszen a belügyekben sem tudunk erősek lenni!

Hat az önálló vámterület! A melyet a képviselőház túlyomó többsége felvett kötelezőleg a programjába! Annyi marad belőle, amennyi egy kis tulipánvirágba belefér.

A törvénykönyvben benne lesz a gazdasági közösség 1917-ig. A törvénytelenül életbeléptetett vámszerződéseket el kell fogadni; ha kárát vallja is a magyar mezőgazdaság Majd 1917-ben megcsinálhatjuk az önálló vámterületet, ha lesz kinek.

Mintha emlékeznénk még bizonyos vád alá helyezési indítványra is. A magyar közjog remeke volt az indokolása. Jó lesz tankönyvi példának és vizsgai kérdésnek.

A vád alá helyezendők hü, buzgó és kiváló szolgálataik elismerése mellett fényes nyugdíjjal vonulnak vissza fényes állásokba, egyébként összes tartozékaik, a semmiből előhalászott senkik teljes életükre ellátást kapnak, miért egy nemzet boldogtalan helyzetét kihasználták. Nehogy azonban meg legyen a felháborodás, csak fénynyugdíjat kapnak. Hadd éljék tovább — félig.

Biz ez szomorú eredmény. Lehagoló, mint egy veszített csata. Sovány vigasz, hogy további csatavesztéseket kerülünk el. De mert kétségtelen dolog,

hogy csak újabb veszített csaták, csufos futások következtek volna, bele kell mennünk a békébe, bármily ideiglenes a színe.

Valamit mégis nyertünk

Meggyőződhetünk róla, hogy akár milyen gyengék vagyunk még ma, alkotmányunk erősebb, mint ellenségünk, erősebb mint mi magunk. Nem a mi erős karjaink védik meg a bástyát, a bástya védte meg a mi gyenge karjainkat.

Másrészt azonban tanultunk is valamit. Megtanultuk, hogy a lömegeket a népet elhanyagolni bűn és ostobaság. Bűn, mert lelkiismeretlen kufárok karjaiba taszítjuk, és ostobaság, mert ellenségeket nevelünk magunknak a bástyán belül. Csodás, erős az a vár, amely külső és belső ellenségek támadásai közt is így megállta helyét.

Tanultunk sokat. Megismertük, milyen gyengék vagyunk; ez magában foglalja azt is, milyen irányban kell erősösdnünk. Japán is kötött már egy elkéséritő békét Sinonoszekiben s tíz évre rá következett a diadalok csodálatos sorozata.

Ezt ne feledjük. A békét vegyük úgy, mint kikerülhetetlen végzetet. Aztán férfias, komoly elhatározással dolgozzunk, dolgozzunk és ismét csak dolgozzunk.

Dr K. A.

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A sors ironiája.

Irta: Tyll János.

A pénz volt minden vágya. Pénzben vélte feltalálni a boldogságot, az életet. Küzdött, mert becsületes volt. Csak annyit akart összeszerelni, amin egy kicsike házat vehessen. Egy olyan kicsike házat, melybe megpihenni térhessen a fáradságos munka után. A sors kedvezett neki, — ő mondta ezt. Az első évben kétezer forintja volt, melyet kamatoztatott. Mikor a második évben pénzt növesztetni akarta, ezer forinttal sietett a bank felé.

Temetéssel találkozott. Óriási kocsitor s tengeri tömeg kísérte a diszes érczkoporsót. — Egy dús gazdag embert temettek. Végignézte a temetési menetet aztán sietett tovább. A temetés lehangolta. Fejét lehorgasztotta s mélyen gondolkozott.

A temetés, az elmulás, az elodázhatatlan enyészet képét mutatja bármily diszes is.

A pénzsovár ballagott tovább, nem törődve a mellette elsuhanó emberekkel. Egy átjárónál egy rendőrből ütközött. Önkéntelenül megállott.

Az utca közepén barnára festett láda formájú tákoimányt húzott két keréken két ron-

gyos ember. Az egyik undurító kacaját hallott a másik goromba élczein, melyeket a barna kocsiban levőre tett. Halottas menet volt ez is. Szegény embereknek ilyen a temetése. Nincs pénzük szebbet, diszesebbet rendezni. Látni ilyet a főváros utcáin. Egy pillanatra tűnik fel, aztán a temető felé ismét elpárolog gyorsan, mert a napszamos drága.

Egy munkást cipelt az a két ember. Minden keresetét megitta. Szünetébe elpusztította. Az utca porában halt meg. Ős zerogyott egy jaj nélkül és jöttek a barna kocsival, beleteszik s viszik ki messzire a temetőbe, a hullaházba. A menetet egy rendőr és egy szőke lány egészítette ki. A lány olyan volt, mint a tavasz legszebb rózsája. Bűnök között, szennyes világban nőtt fel s mégis olyan tiszta volt. Talán a bűn félt tőle, mert még zsenge volt, s csak később, amikor már gyönyörködhetik benne teljes mámorral, akkor akarta megszerezni. Vadvirágnak nem lehet nevezni, mert a társadalom nem gondozott kertjében nőtt fel. Gyomnak nem mondható, mert szép és üde volt. Olyan elűtő volt az a szende viruló arc s a hideg környezetétől. Szemébe könny csillogott, me yet csak akkor törült le onnan köténye csücskével, nézte ismét tisztán az előtte haladó két embert s a barna kocsit.

Bármily bűnös is az apa, a gyermek sajnálja, mert a lelke parancsolja.

A pénzvágó ember ott állott a sarkon s nézte a menetet, mintha kényszerítették volna rá. Agyában a gondolatok versenyezve kergettek egymást.

. . . Oda adom . . . Megállítom ezeket az embereket . . . Ezer forintból mily szép temetést lehet rendezni. Milyen sok ember fog ez után az ember után menni, lesz sok koszoru . . . Hé emberek! — Hangját elnyelte a villamos vasut csengője. O ennek örült. Megbánta, hogy kiáltott.

. . . Ezer forint. Egy évig nyomorogtam érte és most kidobjam? Akkor sohse lesz kicsike házam.

— A villamos elrobogott mellette s a barna kocsit ismét láthatta. A szőke lány éppen akkor emelte kötényét, hogy letörölje könnyeit. Aztán egy fordulónál eltűntek. O utánna sietett.

. . . Eh van még kétezer forintom. Ez az egyezer? Oda adom. Akit itt visznek az még szegényebb volt. Boldog lesz az leány, le köteleztem lesz. Szép leány. Az igazat megvalva, nekem tetszik . . . Olyan temetése lesz annak kit kísér, mint amelyet az előbb láttam, s nem kell szégyenkeznie. — Sietett utánuk s mikor utólérte szólni akart, hogy várjanak. de megint

A világhírű «Fownes» angol s különleges nő franczia keztyükben, továbbá »Humanic« védjeggyel ellátott amerikai cipőkben, különleges angol s pesti cipőkben egyedüli raktár.

P & C »HABIG« s »BORSALINO« kalapokban egyedüli raktár.
 Tavasz angol mellényekben, felöltőkben,
 gummi kabátokban nagy választék.
 Polytanos ujdonságok nyakkendőben.

TAVASZI UJDONSÁGOK megérkeztek

ROTH M. utóda kalap s urí divat üzletébe.

Férfi felsőruházatok méret után a

1564

leggyorsabban és a legbiztosabban készíthetők.

Károlyi György fiúmei kormányzó.

A király a miniszterelnök előterjesztésére gróf Károlyi Györgyöt fiúmei és magyar-horvát tengerparti kormányzóvá nevezte ki s ez utóbbi minőségében a fiúmei tengerészeti hatóság elnökségét is reá ruházta. Ez a kinevezés éppen kapuzárás előtt érkezett, azt hisszük csak amolyan pünkösdi kormányzóság lesz. Ez a vigasztaló benne.

A politikai válság.

Hivatalos jelentés.

A Magyar Távirati Iroda jelenti Bécsből: Kossuth Ferenc és Andrássy Gyula gróf ideérkeztek és a Bristol-szállóba szálltak. Hír szerint fél 10 órakor a Bristol-szállóban Fejérváry Géza báró miniszterelnök, Andrássy Gyula gróf, Kossuth Ferenc és Polónyi Géza tanácskozást tartanak. Kossuth és Andrássy valószínűleg a kora délutáni órákban mennek kihallgatásra. Ma estére várják ide Wekerle Sándort, a közigazgatási bíróság elnökét. A koalíció körében (?) őt tartják a leendő miniszterelnöknek.

A Magyar Távirati Iroda jelenti Bécsből: A miniszterelnök a koalíció képviselőivel a Bristol-szállóban folytatott tanácskozása két óra hosszat tartott és 12 órakor ért véget.

A tanácskozás eredményeképpen közölték a sajtó képviselőivel, hogy a tanácskozás lefolyása igen kielégítő volt és hogy a válság megoldására vezető megegyezés a legrövidebb időn belül várható.

A tanácskozás után Fejérváry Géza báró miniszterelnök a Hofburgba ment, hogy kihallgatáson jelentkezzék ő felségénél. Kossuth Ferenc és Andrássy Gyula gróf kihallgatásának idejét a miniszterelnök kihallgatása után fogják közölni.

A szabadelvűek fondorkodása.

Minden jelenségből nyilvánvaló, hogy *Tiszák* részéről a koalíció kormány vállalása s ezzel a békés kibontakozás elé mindenféle fon-

dorlással akadályokat igyekeztek gördíteni. Tegnap sikerült is nekik néhány óráig dolgok sima folyását késleltetni. Hieronymi Károly és Károlyi György tegnap óta Bécsben vannak.

Bécsi hírek.

Fejérváry báró ma délelőtt 10 órakor a Bristol szállóba érkezett, hol Kossuthal, Andrássyval és Polónyival a szálló egyik szobájába vonult vissza tanácskozás végett. Fél óra múlva Fejérváry kijött a szobából s a telefon cellába ment, hol Budapestről beszélt; azután újra visszament a szobába s folytatta a tárgyalást a magyar vezérpolitikusokkal. Fejérváry 12 órakor hagyta el a szállót, Kossuth kikereste s mind a kettőt látták a jelenlevők, hogy nagyon izgatottak. Fejérváry búcsuzásként így szólt Kossuthhoz:

— Minden ut Rómába vezet s láthatod, hogy végre mi is oda jutunk el.

Fejérváry távozása után Polónyi ezeket mondta az újságíróknak.

— Hosszabb tanácskozásunk után azt mondhatom önöknek, hogy kétségtelenül kilátás van rá, hogy a kibontakozás legrövidebb idő alatt tényre fog válni. Ezt úgy szólván hivatalosan jelentem ki önöknek.

A magyar újságírók alig tudtak hinni Polónyi szavainak és minden egyes kijelentése után éljenzésben törtek ki. Arra a kérdésre, hogy mikorra fogja a király Andrássyt és Kossuthot kihallgatásra hívni, Polónyi azt felelte, hogy Fejérváry visszatér a magyar miniszteriumba, onnan kihallgatásra megy és ezt levélben vagy telefonon fogja tudatni. Azt hiszik, hogy a kihallgatás d. u. 2 órakor lesz.

Nemcsak Budapest és a magyar közönség, hanem Bécs és Ausztria is óhajti és várja a béke bekövetkezését. A szálló előtt igen nagy sokaság tolong. A mai tanácskozáson sikerült minden differenciát eltüntetni és a délután folyamán várják Kossuth és Andrássy a meghívást. A kormányelnök személyére még nincs megállapodás. Széll vagy Wekerle lesz.

— He, he, tán te akarsz bele feküdni a ládába? — kérdezte az egyik.

— Nem, a hanem ü akarja felhuzni a házhoz a ládát — mondta másik — Am csak rajta. Jójacák! — Socsmány kacajjal elindult, és az utról kiáltotta vissza. — A ládával a rendőrnök számoljon el.

A szőke leány elibük futott, s térdre vetette magát. Karjával átfonta az egyik embernek piszkos térdét.

— Ne menjenek az Istenre kérem magukat. Nem látják, hogy ez az ember bolond? — s kétségbeesett pillantást vetett, hol az emberekre, hol a pénzvagyóra.

— Bolond? Kisasszony én nem vagyok bolond, csak nem vagyok belenyugodva a sors ferde tetteibe. Engedje, hadd menjenek ezek a pálinkás butykosok. A temetésről majd gondoskodom én! S a pénzvagyó bizonyos jóleséssel nyult kabátjába pénztárczája után... Amint zsebébe nyult, a tárczája nem találta sehol. Arcza fehér lett, zavartan nevelt a leányra, meg az emberekre, aztán hebegve mondta. —

— Bolond va-gyok...

A déli vonattal érkezett Budapestről Rakovszky István és Andrássyval tanácskozott. A politikusok együtt ebédeltek, Battyányi Tivadar gróf és mások társaságában. Mindenki várja a délutáni audiencia eredményét, melytől a válság végleges megoldását remélik. Andrássy és Kossuth délután 3 órakor mennek kihallgatásra.

A bécsi magyarok között a hangulat rendkívül lelkes. A Bristol szálló környékét nagy néptömeg lepi el és folytonosan éljenzi Kossuthot, Andrássyt és Polónyt. A szálló előtt rendőrség van felállítva.

Wekerle előtérben.

Itteni hírek szerint a béke létrejötte esetére minden valószínűség szerint Wekerle Sándor lesz a miniszterelnök, aki délutánra alkalmasint Bécsbe is utazik. Az bizonyos, hogy Andrássy nem vállal miniszterelnöki megbízást, Széllről pedig az udvar nem akar tudni.

A Magy. Tud. jelenti: Wekerle Sándor este 9 órakor Bécsbe érkezett, ma 11 órakor fogadja audiencián a király.

A M. T. I. jelenti: Wekerle Sándor drt táviratilag meghívták Bécsbe, ahol ma délelőtt 11 órakor őfelsége tegfelsőbb kihallgatáson fogadja, hogy a miniszterelnökké deignálást átvegye.

A Bud. Tud. jelenti: Wekerle Sándor dr a közigazgatási bíróság elnöke délután egy-negyed 6 órakor indult Bécsbe, hova 9 órakor érkezett, a Bristol-szállóba szállott. Ő Felsője ma kihallgatáson fogadja.

A likvidálás.

A Fejérváry-kormány kinevezettjei tárgyában Polónyi és Fejérváry előleges megegyezésre jutottak. Arra az esetre, ha tényleg bekövetkezik, Fejérváryék lemondása, akkor még Fejérváry fogja felmenteni mindazokat, a királyi biztosokat, kormánybiztosokat, miniszteri és megyei tisztviselőket, akik ellen az új kormánynak kifogása van. A felmentendők listáját a deignált miniszterelnök Fejérváryval együtt fogja megállapítani. A felmentéseket gyors egymásutánban fogják a hivatalos lapban eszközölni. A kabnetet ugyanis nem fogják mindjárt végleg fölmenteni, hanem megbízzák az ügyek ideiglenes vezetésével az új kormánynak hivatalba lépéséig. Ebben a rövid időközben, mely legfeljebb négy-öt napra terjed, lelikvidálják a mostani rezsím embereit, akik valamennyien fizetésük háromnegyed részét kapják mint nyugdíjat vagy királyi kegydíjat.

Mikor lesz a választás?

Ha meglesz a béke, úgy 9-éig okvetlenül kiírják a választásokat s — ha lehetséges — addig kinevezik az új kabinetet.

Az esetre, ha itt technikai akadályok merülnek fel, de különben a kibontakozás lényegében kész, úgy a választások kiírására vonatkozó kézirat még Fejérváry ellenjegyzésével jelenik meg. A választásokat e hónap 20-ára írják ki, úgy hogy május 18-ára össze lehetne hívni az új országgyűlést. Az új par-

csak hallgatott. Fejét lehorgasztotta s magába mondta.

... Mit törődjem én a más dolgával, holnap ha erre jövök másik ezerforintot is adhatok és mégis mindég lesz ily temetés. Hiszen én is szegény ember vagyok. Tudom én mi-féle haszontalan muukakerülő embert visznek itt. — S fölvette fejét — De hol van a menet? — Futott utána. A temető kapujánál utólrerte. Az emberek megállottak, míg a rendőr a temető őrrrel végez. A két ember pipját tömte meg, miközben gunyos megjegyzéseket tettek a halottra.

— Hé komám, hát te nem gyujtasz rá? — kérdezte az egyik.

— Ehun-e, itt a pipám finom kapadohány van benne. Gyurka még gyufát is ad. — Mondta másik s pipáját a barna kocsi felé tartotta.

A szőke lány meg sirt, mert fájt neki a guny. Nem szólt, mert félt, hogy otthagyják, akkor pedig a sirásos elkergeti onnan apja teste mellől.

— Micsoda nyomorultak. Ej tovább innen kutyák! — s a pénzvagyó ember közibök ugrott. Igénytelen volt, az alakja, a ruhája megkopott.

LEBOVITS és WEISZ angol divat férfiszabó cég

keztek, a mely raktár dús választékban a nagyérdemű közönség rendelkezésére áll. Előnyös ruhabérlet-táblázattal pedig a cég eddigi jó hírneve is kezkesedik. — A m. t. vevőink és a t. közönség további pártfogását tisztelettel kéri szives tudomására adja nagyrebecsült vevőinek és a nagyérdemű közönségnek, hogy az őszi idényre a legújabb és legdivatosabb angol, skót és Homespon, valamint angol double mellénykülönlegességei megérdemelt kiváltsággal, a legjobb kiszolgálásról

Lebovits és Weisz angol divat férfiszabó cég NAGYVÁRAD, Fő-utca, zárdá-épület. — Városi és vidéki telefon sz. 151.

lament csak az ujonczlétszámot és budgete tárgyalná le s rendbehozna az adminisztráció baját. A választói jog tárgyalása későbbre marad,

A szabadelvűpártot az utolsó két nap eseményei ugyancsak váratlanul érték, de ott igyekeznek jó képet vágni ehhez a játékhoz, amely számukra kétségtelenül a végét jelenti. A pártban maguk a vezetők beszélték, hogy ennél a kibontakozásnál semmire sem számítanak. Annál kevésbé, mert most már minden párt az általános választói jog alapjára helyezkedett és a szabadelvűpárt még az új programjába sem vette fel ezt az alapvető kérdést. Már tegnap azonban szóba került, hogy a viszonyok kényszerítő hatalma alatt a szabadelvűpártnak is állást kell foglalni az általános választói jog mellett. Most gróf Tisza István Geszten időzik, de hívei az események felől állandóan informálják s valószínűleg a legközelebbi napokban Budapestre érkezik, hogy pártja állásfoglalását előkészítse.

Tegnap Lukács László oda nyilatkozott, hogy a helyzetben még sok tisztázni való kérdés van. Egy azonban bizonyos, hogy a király mindenkit, akit miniszternek ajánlanak neki, ki is fogja nevezni, mert személyi averziója senki ellen nincsen. A szabadelvűpárt várható álláspontjáról nyilatkozott:

— A szabadelvűpárt távol áll a békeakcióztól és eddigelé semmi felhívás nem érkezett hozzá, hogy támogassa az esetleg eljövendő új alakulást. Ha ily irányú felhívás érkezne a szabadelvűpárthoz, úgy az bizonyára nem lenne eredménytelen. Egyébiránt a szabadelvűpárt semmi körülmények között nem fogja utját állni a békés kibontakozásnak, amely az országnak vissza fogja adni a parlamentárizmus áldásait s amely elhárítja rólunk az abszolutizmust. Bárki hozza is meg ezt a kibontakozást, a szabadelvűpárt nem fogja ellenséggé tekinteni.

Kristóffy elejtése.

A király feltételei közt ott volt az a pont is, hogy az új kabinetben legyen benne *Kristóffy* József is, hogy ő csinálja meg a választói reformot. Fejérvári közbenjárására *ezt a kívánságot elejtette.*

NAPROL-NAPRA.

Lefelé a lejtőn.

Akik tíz-tizenkét év előtt naiv jóhiszeműséggel hódoltak a liberálisizmusnak, amikor a Wekerle-kabinet egyházpolitikája volt a helyzet ütközéspontja, azzal a bizonyos féltéglával verték a mellüket s kifelé dicsekedve, befelé vastag önámítással hivatkoztak jó katolikus voltukra. A katolikus sajtó, a katolikus ellenakció megmondotta akkor mindjárt, hogy maguk alatt vágják a fát, akik a liberálisizmust valószínűleg a korrupt szabadelvűség nem fog megátlni radikalizmusában, hanem lejtőre viszi a hivatalosan már nem, lényegében azonban még mindig keresztény Magyarországot.

Ma már sokan látják, akik akkor még tamáskodtak, nevettek, gunyolódtak, mennyire igaz volt a proféczia. Az egyházi áidás nélkül maradt házasságoknak, az elválás megkönyeb-

bitésének, a felekezetenküliségnek destruktív hatása szinte meg sem állapítható.

Aki nem hiszi, forgassa a statisztika füzetét s olvasson a számok sorai között. De, még kézzel foghatóbb argumentumokat szolgáltathat kezére a protestantizmus, ha őszinte akar lenni. Hiszen amennyire tudvalevő, hogy a fanatikus sürgetője volt a liberális egyházpolitikai reformoknak, annyira közismert, hogy keservesen megbűnhődik érte. Évről-évre jobban. Hogy az állami anyakönyvek a falusi népnek vezzaturát kellemetlenséget okoztak s okoznak mai napig, rossz vicczekkel, sületlen célzásokkal az ekstraktusok taksáira — elütni nem lehet. Hát még a recepizió! Kérem, erről talán ne is beszéljünk. Elég volt nekünk az emancipáció is. Sok is volt a jóból. Hanem persze ez a kérdés érthető okoknál fogva olyan, mint az a bizonyos valami, Dániában. Senki sem szereti szóba hozni. Nem illik.

Denikve, tiz esztendeje mult már, hogy benne vagyunk az új rendben, amely rendet persze megint azért hívják így, mivelhogy — rendetlenséget teremtett. És vajjon nem gurul-e szédületes sebességgel lefelé a társadalom ez alatt a tiz esztendő alatt? Vak, aki nem látja.

Ki mondhatná teszem föl, hogy a *vörös szocializmus* mai ijesztő mérvű elharapozása tisztán, pusztán gazdasági okokra vezethető vissza? Azt, hogy a jakabok vezérségéből félhivatalos napilap lett azt, hogy a bögőtei anarchista iskola létesülhetett, no és még sok más egyéb szomorú jelenséget ezen a téren: nem a szegénység, nem az inség, nem a nyomoruság teremtett meg. Nem ösztönszerűleg, nem ellenállhatatlan belső erők kihatásaként keletkeztek ezek a szörnyszülöttek, *A szabadkőműves szabadelvűség* szitotta, plántálta, nevelte őket a gazdasági mizériák rosszakaratu fölhasználásával. Nem szemforgatás ez, mert így van. Ugyan mi köze a gazdasági mizériáknak ahhoz a sok hazudozáshoz, rágalomhoz, amivel a liberális sajtó naponkint egyre szeméretlenebbül tömi meg hasábjait az egyház ellen.

Tíz év előtt elég sok piszkot hordtak össze, de még sem közelítette, amit ma föltálnak. Mi eredményezi ezt? Talán tetszetős frázisuk a népek kulturális fejlődése? Dehogy. A valláserkölcsei korrupció. A liberálisizmus, a szabadkőműves rombolása, amelynek nyomán társadalmunk egyenlőtlenül sebesedő mozgással gördül lefelé a lejtőn.

És most azt halljuk, Wekerlét kombinálják a miniszterelnöki székbe. A legnagyobb komolysággal Bánffyrol elhitették a nemzetet, hogy Paulas lett belőle. Az idők folyása megmutatta, hogy csak a régi Saulus maradt továbbra is. Mit szóljunk Wekerléhez? Nem tudunk felejteni. Franciaország példája ötlük a szemünk elé s bizonyos rezignáció szállt lelkünkre. De a lemondás nem lehet principium. Földadatunk legyen azért továbbra is az éber őrállás, az elszánt küzdelem. (h)

Előfizetési felhívás.

Mainz lánglelkű főpásztor, *Ketteler* azt mondotta egy alkalommal, hogy: *aki nem támogatja a katolikus sajtót, az nem is jó katolikus.* De aki önzetlenül támogatja és terjeszti, az *valódi apostol.* Ezt a nagy igazságot, ezt a szókimondó, bátor jeligét írjuk soraink élére az új évnegyed küszöbén.

Kik vagyunk, mit akarunk, nem kell bő-

vebben magyaráznunk. Azok vagyunk ma is, akik tizenegyesztendőn keresztül voltunk és azt akarjuk ezután is, amit eddig akartunk. Nekünk a sajtó nem üzlet, hanem élethivatás. És ezt a fenkölt missziót lelkünk egész ideálisizmusával, legjobb erőnkhez képest, tollunk minden becsületes iparkodásával, következetesen iparkodunk betölteni.

Ideálunk az erkölcsileg és vagyoniilag erős, hatalmas keresztény Magyarország.

Ezért a szent eszméért vivjuk meg kemény küzdelmünket nap, nap után az iróttoll fegyverével. És, hogy jó harczot harczolunk, bizonyosága az a *temérdek támadás*, amelyben a rombolás s a gyűlölet sátáni szelleme részesíti munkánkat. De bennünket nem lehet eltántorítani. Egy hang sugja nekünk, most vagyunk a legjobb uton, amikor szinte életünkre tör az ármány. És ez a hang, amelyet mindennél többre becsülünk a világon — *a lelkiismeretünké.*

Istennel, a hazáért küzdünk hiven továbbra is és ebben az elszánt harczban joggal számítunk a katolikus társadalom *szellemi és anyagi támogatására.* Ne feledjük a nagy püspök szavát.

Nem jó katolikus családok azok, kik a nyiltan, vagy sorok között vallásgyalázó lapokat virágostatják föl azon a pénzen, amely teljes joggal a katolikus sajtót illeti!

Bizalommal kérjük előfizetőink támogatását, az előfizetési pénzeknek valamint, az esetleges hátralékoknak, ahol fölmerültek, beküldését.

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre — — — — 16 kor.
Negyedévre — — — — 4 "

Helyben házhoz hordva:

Egész évre — — — — 20 kor.
Negyedévre — — — — 5 "

Vidékre postán szállítva:

Egész évre — — — — 24 kor.
Negyedévre — — — — 6 "

A »TISZÁNTÚL«

szerkesztősége és kiadóhivatala

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Április 12. Megyei közigazgatási bizottság ülése.
Május 5. Kath. Liceum estélye a főgimnáziumban este 6 órakor.

* **Személyi hír.** *Vértesi* Veisz Lajos tábornok, lovasdandár parancsnok Nagyváradra érkezett s szemlét tartott a helyben állomásozó lovasság felett.

* **A Fő-utca újra burkolása.** A Fő-utca újra aszfaltozása ügyében tegnap a főmérnök terjedelmes beadványt intézett Nagyvárad város tanácsához. Ez a beadvány tulajdonképpen a mult heti tanácsülés határozatára vonatkozik. Azt vitatja benne a főmérnök, hogy a felszedett aszfaltburkolat anyaga alsó u. n. kötő rétegnek nemcsak megfelelő de jobb mint a bitumennel leöntött kavics. Ezután a tanács álláspontjával szemben a Fő-utca újra burkolásával foglalkozik. Nem tartja szükségesnek, hogy a Fő-utca egész területén újra aszfaltozának, mert, szerinte az újból lerakott aszfaltozás már jó, de ha a nyáron rossznak bizonyulna,

ki lehetne cserélni később. Ezzel szemben áll a vállalkozó társaság egy korábbi beadványa, amelyben kijelenti, hogy az egész Fő-utczát újra fogják burkolni.

*** A vizszolgáltatás megszorítása.** Nagyvárad város főmérnöke: *Köszeghy József* tegnap előterjesztést tett a városi tanácshoz, amelyben a vízvezeték jövedelmezőségével foglalkozik s módokat ajánl, melyekkel intenzívebb gazdálkodás lenne elérhető a városi vízvezetési telepen. A főmérnök szerint akként lehetne jövedelmezővé tenni a vízvezeték, ha a felekezeti iskoláknál vízmérő órákat állítanak fel s önköltségen adja a város a vizet. A következő helyeken javasolja a vízmérő órák felállítását: 1. a ref. leánytanítónő képezde és internátusnál, 2. Orsolya zárdában; 3. az olasz r. kath. elemi fiúiskolában; 4. Erzsébet leányárvaházban; 5. Koldusápoló intézetben; 6. Immaculata zárda; 7. izraelita kórházban; 8. Kir. táblánál; 9. Szent Vincze intézetben. Csodálkozunk rajta, hogy éppen ilyeneket akar megadóztani a főmérnök. Ezek az intézetek legalább is úgy szolgálják a város polgárainak érdekeit, mint a városi intézetek, annyit legalább is megérdemelnek a várostól, hogy ne vegye el tőlük a levegőt és vizet. Ezekon kívül a kaszárnyákban kívánja rendezni a vízszolgáltatást, továbbá egyes terepeken négyszer annyi vizet fogyasztanak, mint aminő összegért ki vannak egyezve a várossal.

*** Hazafias átiratok** Nap-nap után érkeznek hazafias átiratok a megyéhez. Ezek az átiratok az egyes megyék közönségének hazafias megnyilatkozásait tartalmazzák. Tegnap Kecskemét város és Arvavármegye törvényhatóságai küldte meg tiltakozása nyilvánító átirataikat, melyeket a júniusi közgyűlés elé fognak terjeszteni a már eddig beérkezett többi átiratokkal egyetemben.

*** Változás a megyei árvaszéknél.** Biharvármegye árvaszéki elnöke már huzamosabb idő óta betegeskedik és még előreláthatólag jó ideig fog távolmaradni emiatt hivatalától. Betegsége alatt az árvaszéki teendők vezetését *Fráter Kálmán* alelnök teljesíti. Az elnöki teendők azonban a különben előadói munkát is teljesítő alelnök hivatását teljesen fenntartják, miáltal meglehetősen hátrányok keletkeznek. E hátrányok elkerülhetése végett az alelnök kérelemmel járult a miniszterhez, hogy az árvaszékhez még két alelnöki állás is rendszeresítessék. A miniszter e kérést nem teljesítette. Az alelnök most, hogy a hátrányok ne legyenek az elnöki teendők teljesítése miatt, saját kerületét, a magyarszéki kerületet három előadó között osztotta föl.

*** A gazda és erdőgazdák egyesületének kérelme.** Tegnap kérelem érkezett Biharvármegye közönségéhez a Magyar Gazda Úsztek és Erdőgazdák Egyesületétől. Az egyesület arra kéri a megye közönségét, hogy az egyesületet a megye erkölcsileg és anyagilag támogassa. Tervbe vétetett ugyanis, hogy az egyesület jótekonyságait szélesebb körben tudja gyakorolni. Az egyesület céljainak eddig is is megfelelt és általános elismerésével találkozott a nagy közönségek. Több alapítványos helyet akarnak létesíteni, melynek kivihetőségét csak úgy vélik elérhetőnek ha a megyék támogatásait megnyerik. Ezért folyamodott, mert az egyesület a megyéket is kéri, hogy az egyesületben legalább egy alapítványos helyet létesítsen magának a megye.

*** Locsolják az utcákat.** Alig fűrésztötte meg a nap enyhe pajzán sugaraiban a várost, máris teljesen beültük magunkat a tavaszba. Egy pár piros tarka lepke fitogtatja himes szárnyait, apró bogárkák döngicséltek az

olyan tiszta mezei levegőben, hogy a mi városunk poros szürke légköre epedve bámulta a tiszta kékséget. Az utcáról finom porszemeket fujt a szél, sokszor egész halommal s tiszta maradt utána az ut. A tavasz, az április e pajzán kissé goromba játékát nem nézhették jószemmel a mi városi locsolóink s már tegnap délután megjelentették azokat a nagy hordókat, melyek csak úgy öntik a kristálytiszta vizet és a levegőt kissé lehűtve bár, de megtisztították a kellemetlen porszemektől.

A Szigligeti Társaság ülése. A Szigligeti társaság folyó évi április hó 7-én délután 5 órakor a Gazdasági és Iparbank igazgatósági termében választmányi ülést tart. *Rádl Ödön* elnök.

*** A velencei választók figyelmébe.** Nagyvárad város központi választmányának elnöke a következő hirdetményt bocsájtotta ki: A Váralja-Velence Csillagváros városrész országgyűlési képviselőválasztók névjegyzékének kiigazításával megbízott küldöttségi elnökök bejelentették, hogy nevezett városrészekre 1906. évre érvényes képviselőválasztók névjegyzékének a kiigazítását az összeíró küldöttségek folyó évi április hó 9-én, hétfőn délután 3 órakor a városi székház adóhivatali helyiségében megkezdik és a kiigazítást a munkálat befejezéséig hivatalos órákban mindennap folytatni fogják. Erről a Nagyvárad Váralja-Velence Csillagváros városrész választópolgárait azzal értesitem, hogy az 1874. évi XXXIII. t.-cz. 36 §-a értelmében az összeíró küldöttségek a fenebb jelzett idő alatt választói joguk igazolása végett személyesen megjelenhetnek.

Nagyvárad, 1906. évi április hó 4-én.

Rimler Károly,

polgármester, mint a közp. választm. eln.

*** Állandó műkedvelői kiállítás.** Főuri körökben mozgalom indult meg egy jótékony célú állandó amateur kiállítás létesítése céljából. Az alkalmoszerű rövidtartamu kiállítások által eddig elért eredmények igazolják a tervezett állandó kiállításnak a létjogosultságát. A kiállításon részt vehet a legszerényebb munkával is minden műkedvelő, annak tagja lehet minden magyar honpolgár. E kiállítások nemcsak serkentik a műkedvelők ambícióját, hanem cselekedetre is készítik, miáltal azok fokozatos fejlődése sem maradhat el. A szervező-bizottság felhívja mindazon műkedvelőket akik a kréta, szén és tusrajz, az aquarell, olaj, porcellán és üvegfestészet, a szobrászat, a faégetési munkák, nemkülönben a kézi ügyességre valló egyéb munkák egyikével foglalkoznak, jelentsék be címüket *Hohlfeld Lajos* földbírtokos, mint a szervező-kizottság elnökénél Budapest, Vas-utcz 15 a szám, aki a tervezett kiállítás iránt érdeklődőknek prospektust szívesen küld.

*** Az osztályorsjáték** tegnapi húzásán a következő számokat húzták ki nyeregményenyl:

200.000 koronát nyert: 63784.
 50.000 koronát nyert: 3952.
 15.000 koronát nyert: 50259.
 10.000 koronát nyertek: 58183 47216.
 5.000 koronát nyertek: 67929 100987.
 2000 koronát nyertek: 72801 69817 103319
 52336 41110 11532 5522 106867 57119 14235
 65681 56251 66551 60936 54726 33356 77670
 47497 792 20216 35175 101185 93314 67597
 75801 48359 72229 29039 47537 75143 54152
 88379 99582 27729 28962.
 500 koronát nyertek: 85236 59117 105890
 2162 37739 108637 65712 69385 36333 15146
 92504 92545 62833 52604 99987 21702 100130
 73444 64617 52301 102899 18578 12012 18352
 70931 33956 39300 35912 24355 9393 5585
 88135 75741 6343 50258 60910 39 10741
 5109 84425 109061 102356 62885 80735 2092
 102111 104284 86376 31636 71036 46097
 76634.

A többi kihuzott számok 200 koronát nyertek.

Nem gyárilag!

hanem elsőrangú cipészek által készített
*czipők, valódi angol és Ita-féle
 kalapok, féüzeműek, esőkabátok*
 legolcsóbban

REICHARD áruháza cégnél

szerezhetők be.

Egyedüli raktár **PICHLER ANTAL** cs.
 és kir. kalapgyáros készítményeiből.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Szombat: Carmen. (Szamosi Elza és dr. Dalnoki Viktor fellépése.)

Vasárnap: délután Gül Baba (Gerlaci Hermin bucsuja, egész helyárrakkal.) este: Aranyvirág.

Carmen.

Felüditette a közönséget valahára egy kis komoly zene. Ha összevetjük az első évek programját a mostanival, azt látjuk, egyre jobban fogy az opera-előadások száma. Végre csak a Parasztszövetület maradt meg.

Ennek aztán megvan a maga hatása a társulaton. Mihelyt nem a Parasztszövetület adják, azonnal döcög, akadozik az előadás. Kivált ha olyan művészerőket kell az itteni társulatnak kísérnie, aminő a tegnapi két vendég volt.

Szamosi Elza kedves ismerőse már a közönségnek. Gyönyörű, erőteljes, csengő hangja, kifejező játéka, pompás énektudása megkapó hatással vannak a nézőre. Carmen szerepének minden árnyalatát a leghívőbb realizmussal tudta ábrázolni. Nem volt olyan nagyobb énekszám, amelyet meg ne tapsoltak és éljeneztek volna.

Az igazi művészet erejével hatott játéka és éneke egyaránt.

A másik vendég, dr. *Dalnoki Viktor* méltó partnere volt *Szamosi Elzának*, Elegáns megjelenése, kisebb terjedelmű, de rendkívül képzett és hajlékony hangja teljes sikert biztosított neki is.

Az itteniek közül meglepetést szerzett *Sz Nagy-Imre*. Olyan biztossággal, melegséggel és erővel énekelt, aminőt tőle soha sem hallottunk. Hogy eddig nem volt igazi sikere, az úgy látszik, nem tehetség hiányon mult, hanem azon, hogy nem kapott megfelelő, komoly szerepet. Tegnapi fellépése őszinte gyönyörűséget szerzett mindenkinek.

Palásthy éneke, mint rendszeren most is sikerrel járt. A kisebb szerepek *Bárdos Irma*, *Andai Terka*, *Pogány Janka* és *Vank* kezében voltak. Az énekkar a szokatlan feladattól megijedt: nem volt eléggé összetanulva. A zenekarból természetesen hiányzott a Carmenhez szükséges erő.

A rendezésnél nagyon éreztük, hogy *Pintér* távozása óta nincs olyan rendezőnk, aki színes, eleven tömegekkel tudna dolgozni.

Vasárnap a színházban. A színház főszezonjának utolsó napja holnap lesz. Az utolsó napon két bucsu előadást tart a színház. Délután 3 órakor egész helyárrakkal »Gül Baba kerül előadásra Gerlaci Hermin bucsutelléptétül. A primadonna Gábor diákok játszsza. Este »Aranyvirág megy Aradi Arankával a czimszerepben. Ő mellette Bárdos Irma és Székely Gyula bucsuzik a nagyváradi közönségtől. Jegyek mindkét előadásra már ma válthatók.

EGYESÜLETEK.

Felolvasás a jogászegyletben. A következő sorok közlésére kértünk fel. Ma, szombathé délután fél 6 órakor a nagyváradi jogászegyletben dr. Dénes Sándor előadást tart e czímen »A büntetés kiszabásáról az esküdt-széki eljárásban.« minthogy az előadásról az egylet tagjai a választmány legutóbbi határozata értelmében meghívót nem kapnak, ez uton kérjük az egylet tagjait, valamint az érdeklődőket, hogy ezen előadásra megjelenni sziveskedjenek. Sável Kálmán elnök, dr. Váradi Ödön titkár.

Vendéglősök ipartársulatának választmánya csütörtök délután 3 órakor tartotta rendes havi választmányi ülését a Zöldfa szállóban. Az ülésen Czegléd Sándor elnökolt. A választmány tudomásul vette a mult ülésben elhatározott ügyek elintézéséről szóló jelentésüket és azon körülményt, hogy az elnökség a vidéki tagok megszervezése iránt a megyei szakköröket megkereste. Elhatározta a békéltető bizottság megalakítását és az ügyrend kidolgozására a jelenvolt segéd munkások hozzájárulásával egy 20 tagú bizottságot küldött ki. Ezután a szakiskola szervezeti szabályzatának kidolgozására vonatkozólag hozott határozata a választmány. Új tagokul lettek felvéve: Stern Hermann, Müller Salamon, Vass István, Tardó Antal, Csorba Miklós, Zabolszky Hermann, Rosenfeld László és Molnár Henrik; pártoló tagokul: Hármás János, Kiss Károly, Tóth Zsigmond, Friedl és Jörös, Mihely Jenő, Kádár János, Kern és Petrovits és Fekete László; Klein Miklós rendes tagnak. Az ülés este 6 órakor ért véget.

NYILTTÉR.

Butor

A Preisz Mihály és Fia

csődtömegéből

meglevő BUTOROKAT meg-

vettem, és

leltári árban árusítom.

Nagy Sándor-utca 4. sz. a.

Tisztelettel

Büchler Márton.

Telefonszám az egész megyére 626.

Igazságszolgáltatás.

Tolvaj cigányok. Az elmúlt évi október hóban Demján József és Hendre Flóra cigányok fugyivásárhelyen Sternberg Lázártól egy olajsajtoló gépet loptak. A gép értéke 500 korona volt. A cigányok nem ismerték a gép értékét és darabokra tördelve egy Stauber Ignác nevű kereskedelmi alkalmazottnak adták el. A lopás gyanuja a cigányokra irányult, melynek alapján csakhamar elő is került a gép Staubertől, hol elrejtve volt. Ez ügyben tegnap tartotta meg a tárgyalást a királyi törvényszék. A tárgyalás során a cigányok mindent bevallottak. Stauber azonban tagadott. A szembesítés és a körülmények azonban az orgazdaság vétségét bizonyították rá. A királyi törvényszék Demján Józsefet lopás büntetésében találta bűnösnek és elítélte 9 havi börtönre, Hendre Flórát orgazdaság vétségében mondta ki bűnösnek és elítélte 1 havi fogházra és Stauber Ignác szintén orgazdaság vétségében lett vétkesnek találva, miért is 3 havi fogházra ítéltetett. Az utóbbi ítélet ellen a királyi ügyész szigorításért és a védő az ítélet megváltoztatásáért feleltek.

TÁVIRATOK.

A válság.

Bizonyos elfogódottsággal állunk meg a várható nagy események küszöbén. A jelek arra vallanak, hogy a kibontakozás csakugyan meglesz, a békét csakugyan megkötik a hadviselő felek. Amit sóvárogva várt a nemzet, a pillanat ime elérkezik.

Eljő olyan időben, amikor nem várta senki. Éppen ez a hirtelen fordulat az, ami aggaszt bennünket. Nem lesz-e belőle elhamarkodás? Hiszen olyan összekapva megy minden. A koalíció, a nemzet jóhiszemű, nemes, lojális ellenfél. Vajjon az abszolutizmus is ilyen-e? Maga ez a kérdés contradictio in se. Ki látott már abszolutizmust, amely lojális, törvénytisztelő! S aztán mit ad nekünk az önkény? Megadja azt, amit sohasem kértünk, amire ennek a nemzetnek szüksége nincs. Az általános választói jogot. De hiszen mi katonai, gazdasági, egységes belügyi reformokat kívántunk. Bármennyire válljuk is, hogy amit a koalíció tesz, legjobban van téve, kifejezést kell mégis adnunk kéte-lyinknek is, miután mi őszintén szólva az általános választói jogot veszedelmes kelepcczének tartjuk, amelybe a nyílt kártyákkal játszó ellenzéki blokkot be akarják csalni.

Másik körülmény, amely deprimálólóg hat ránk, a *Wekerle-kombináció*. Ki kell mondanunk nyíltan és szívünk szerint, *mi nem azért küzdöttünk közlegény sorban a periferiák exponált örállomásain, hogy nekünk a hírhedt egyházpolitikai miniszterelnököt ültessék a nyakunkra.* A politika története már megint ismétődik. A liberális egyházpolitikát Fejérváry erőszakolta ki az udvarnál a *Wekerle-kabinet* idején. Most ismét Fejérváry az, aki a nemzetet *Wekerlével* lepi meg. Tudja Isten, ezt a meglepetést éppen nem mondhatjuk örvedetesnek. Sőt.

A néppárt, amelynek elnöke *Zichy Aladár* gróf és alelnöke *Rakovszky István* Bécsben vannak, mely megdöbbenéssel fogadja ezt a szerencsétlen kombinációt. És ne feledje senki, a sokat támadott-néppárt, lobogó hazafias érzéssel szolgálta a nemzet ügyét ezekben a válságos napokban. Utógondolat, számítás és mellettek tekintetek nélkül. Am nemcsak a nép-

párt az, amely a legnagyobb tartózkodással fogadja ezt a lépést, hanem mindazok a politikusok — harcoljanak bármily lobogó alatt — *akiknek lelkében ott él a magyar nép szupremációjának gondolata a nemzet állam keretében.* És itt ne feledjük ismét *Kossuth* Ferencz mondását, amelylyel egy esztendeje a magyar katolikus papságnak a választási kompány alatt kifejtett tevékenységét oly szépen honorálta.

Mialatt pedig mi aggódó lélekkel nézzük a küszöbön álló kibontakozásnak ezt a kényes velejáriját, a Magyarországi Szimbolikus Nagypáholy máris tanácskozára gyűl.

Ismételjük, a *Wekerle-kombinációtól* félünk. Egyszer már megégtünk, félünk a tüztől. Pedig úgy látszik a kibontakozásnak most már *Wekerle* a *malum necessariuma*.

Részletes tudósításunk a tegnapi izgalmas politikai eseményeiről a következő:

Az audiencia után.

A Magy. Tud. jelenti tegnapi kelettel: Ő Felsége délután fél 5 órakor kihallgatáson fogadta *Kossuth* Ferenczet és *Andrássy* Gyula grófot. A Burg előtt nagy tömeg gyűlt egybe, amely lelkesen éljenezte a két vezérpolitikust. Az audiencia háromnegyed óra hosszat, fél 6 óráig tartott. *Kossuth* és *Andrássy* a Burgból egyenesen *Brisztol-szállóba* hajtottak, ahol már nagyszámu magyar és német ujságíró várta s óvációkkal fogadta őket.

Kossuth az ujságírók ostromló kérdéseire ezeket felelte:

— Ő Felsége ma délután kihallgatáson fogadta *Andrássy* Gyula grófot s engem. Mi a vezérbizottság képviselőjében jelentünk meg Ő Felsége előtt. A kibontakozás feltételei *Fejérváry* Géza báróval előzőleg meg lettek vitatva; azokat Ő Felsége elfogadta, ennek folytán az *uj minisztérium kinevezése és az új választásoknak törvényes időben történő kiírása biztosítva lett.*

Többet uraim — mondotta az ujságíróknak *Kossuth* — nem közölhetek most, ezt be is fogják látni, mert mielőtt az új miniszterelnök designálva nem lesz, helytelen volna nyilatkozni bármilyen irányban, amennyiben a program felől majd az új miniszterelnöknek lesz alkalma bőven, részletesen és a legilletékesebb tormaiban nyilatkozni.

A M. T. I jelenti: Ő Felsége *Kossuthot* és *Andrássyt*, a koalíció képviselőit a legkegyesebben fogadta. Az audiencia után a koalíció képviselői a magyar minisztérium házába mentek, hol hosszasan tárgyaltak *Fejérváryval*.

Kossuth a sajtó képviselőinek kijelentette, hogy a további lépéseket a jövő miniszterelnökének tartották fenn.

A gyors kibontakozás.

A koalíció köreiben elterjedt hírek szerint a kibontakozás aktusa olyan gyors lefolyású lesz most már, hogy a hivatalos lap vasárnapi száma már hozni fogja az új minisztérium kinevezését és a választások kiírását.

Wekerle állítólag már a jövő hét elején előterjeszti az udvarnál javaslatait az egyes tárczak betöltését illetőleg.

Egy fővárosi esti ujság szerint minden

oda mutat, hogy a hét elején már meg lesz az új kormány. A főváros Kossuth Lajos utcai korzóján lázas érdeklődéssel tárgyalták a tegnapi fejleményeket. Délfelé hirtelen terjedt, hogy Andrássy nem vállal tárczát. A hír mély levertséget keltett.

Az új kabinet.

Eddigi kombinációk szerint miniszterelnök lesz legnagyobb valószínűséggel Wekerle Sándor. A függetlenségi három, a néppárt és az alkotmánypárt egy-egy tárczát kap. Wekerle a miniszterelnökség mellett vállalja a belügyi és a pénzügyi tárczát is elvállalja. A belügyit alig pár nap múlva átveszi Hadik János gróf, Ő Felsége személye körüli miniszter lesz Rakovszky István. Földművelési miniszter: Darányi Ignác. Kultuszminiszter: Wlassics Gyula dr. Kereskedelemügyi miniszter: Batthyány Tivadar gróf. Igazságügyminiszter: Polónyi Géza dr.

A volt szabadelpvűpárt nagyon természetesen tárcza nélkül marad. Még természetesebb, hogy Kristóffy is.

Wekerle és a koalíció.

A koalíció Bécsben időző vezetői tegnap este hosszasan tanácskoztak Wekerlével Csak ma délután utaznak Budapésre. A koalíció egy politikai súlyra igen tekintélyes csoportja, a néppárt még az utolsó pillanatban is tiltakozik Wekerle miniszterelnöksége ellen.

Zichy és Rakovszky Bécsben vannak. Valószínűleg, hogy az ellentétek a béke érdekében — legalább látszólag — e simulnak. Valóságban azonban Wekerle kormányzata felé aligha nézhet bizalommal a néppárt s általában a katolikus közéleti szervezkedés.

Wekerle és az ujonczjutalék.

Bécsben hír szerint aggályok támadtak Wekerle katonai programjával szemben. Wekerle ugyanis mint hírlík, csak abban az esetben hajlandó megadni az ujonczjutalék emelését, ha kontingens fölemelése egyúttal a honvédség megerősödését eredményezi. Ha a korona ezen a téren nem tudta megállapodni Wekerlével, akkor Széll Kálmán kerül sorra.

A vakoló vitézei.

A Magyarországi Szimbolikus Nagypáholyban az összes páholyok küldöttei ülésezni fognak ma, mint fővárosi tudósítónk jelenti. A nagyváradi Szent László páholy határozatát fogják tárgyalni s felszólítják a kormányt, hogy az általános választói jogot vigye keresztül.

A hírt a felelőség tudósítónkat terheli. Másrészt azonban tegnap a nagyváradi páholy két főszerepvivőjét Budapésre láttuk utazni.

KÖZGAZDASÁG.

Értéktőzsde.

Budapest, április 6.

Osztrák hitelrészvény	— — —	678.—
Magyar hitelrészvény	— — —	796.—
Leszámitoló bank	— — —	506.—
Rimamurányi	— — —	525.—
Osztrák-m. államvasuti részvény	— — —	670.—
Közuti vasut	— — —	594.—
Vároai villamos vasut	— — —	327.50

A gabonatőzsde határideje.

Budapest, április 6.

Buza okt.	— — —	16.82
Rozs okt.-re	— — —	17.12

Tengeri április 1906	— — —	14.—
Zab ápr.-ra	— — —	13.64
Repce aug.-ra	— — —	—

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktőzsde 1906 április 6 án		
Magyar aranyjáradék 4%	— — —	112.20
Magyar koronajáradék 4%	— — —	94.80
Magyar keleti vasuti államkötvény 4%	— — —	84.—
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	— — —	94.65
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	— — —	96.50
Magyar gyermek sorsjegy-kölcsön	— — —	214.25
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy-kölcsön	— — —	154.25
Osztrák járadék papirban	— — —	99.50
Osztrák járadék ezüstben	— — —	100.50
Osztrák korona járadék	— — —	117.75
Osztrák járadék aranyban	— — —	99.50
1860. oszt. államsorsjegyek	— — —	157.56
Osztrák-magyar bankrészvény	— — —	16.30
Magyar hitelbank részvény	— — —	794.—
Osztrák hitelbank intézeti részvény	— — —	671.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény	— — —	673.51

A szerkesztőnért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Fábry Testvérek

üzlethelyiségében Fő-utca, Moskovits-palota,

Mélyen leszállított árak mellett jönnek eladásra kitűnő finom férfi és fiúingek, kalapok, cipők, harisnyák, különösen finom angol divat zsebkendők és harisnyák, rumburgi vásznak, chiffonok, szalagok, csipkék, valamint francia illatszerek, férfi, divat nyakkendők mélyen leszállított árak. készpénz fizetés mellett.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Arteszi a n. érd. izzólámpa körtéket tart készleten 3. legfőbb 3/4 watt fogyasztással gyártványként, melyek legolcsóbb árú kaphatók. A sima izzólámpa ára darabonként 72 fillér, hon n. yos (matt), szines fényképező-lámpák és mindenemű izzólámpa költségtérítések ugyancsak kartell áron kerülnek eladásra. Ugyanígy kaphatók nernst-lámpák és osmium-lámpák gyártványként 1 1/2 watt fogyasztással.

Csillárok, és villamosmotorok eredeti gyári árak mellett ivlámpák

kaphatók A villamos mű igazgatósága elvállalja

— villamosvilágítási —

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, ivlámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb ár mellett.

Nagyobb megrendeléseknél megfelelő engedély. Költségvetések ingyen.

Villamos szerelők felvételnek a villamos műnél.

Pesti hazai első takarékpénztár sorsjegyeket

napi árban elad s ezen sorsjegyekre magas összegű

kölcsönöket nyújt

a legelőnyösebb feltételek mellett a

Polgári Takarékpénztár részvénytársaság

Nagyvárad, Kossuth-utca.

AMERIKAI ÁRUHÁZ

kézmű és női divatáruraktár Nagyvárad, Olaszi, Fő-u. Bazár épület.

A most megérkezett gyönyörű tavaszi újdonságok kell, hogy mindenkit érdekeljenek.

KÉREM TÁJÉKOZÁSUL ANNAK SZIVES MEGTEKINTÉSÉT.

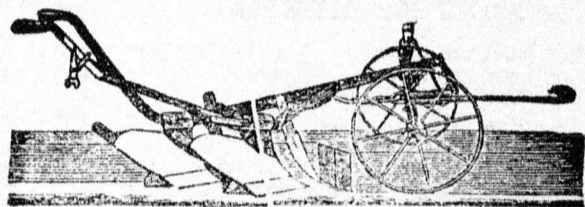
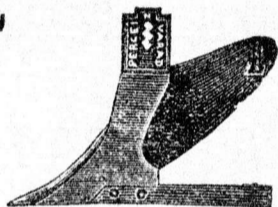
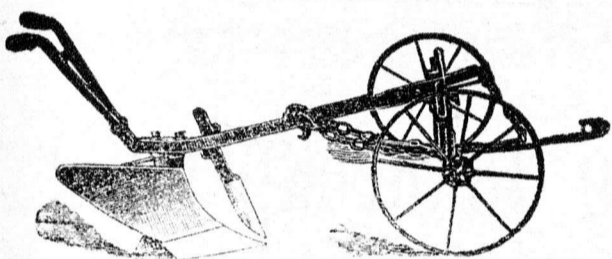

Az Amerikai Áruház árai utólérhetetlenek

PERGE és ROZSLAY gazdasági gép- és ekegyára

utóda

Gyár: Lukács György-u.

Nagyváradon.

Raktár: Nagyvásár-tér.

Mindennemű talajviszonyoknak megfelelő ekéket és egyéb talaj-
művelő eszközöket készít a legjobb minőségben.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA

Nagyvárad, Apáca-utca 3. szám

Művek

folyóiratok, hírlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélborítékok.

Elvállal és készít:

izléses kivitelben
mindennemű

nyomdai munkákat

jutányos árak mellett.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfek, számlák, falragaszok, bál meghívók, táncrendek, étlapok, naptárak, palaczkfeliratok, névjegyek, gyászlapok stb. a nyomdai szakba vágó nyomtatványok készítése.

számlák, falragaszok,
bál meghívók,
táncrendek, étlapok,
naplárak,
palaczkfeliratok,
névjegyek,
gyászlapok
stb. a nyomdai szakba
vágó nyomtatványok
készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

raktára.

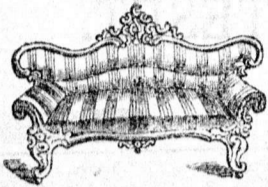
Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

A butorvásárlók figyelmébe.

Olcsó

bútor

gyári árban, kezeség mellett

háló-, ebédlő-,
szalon- és uri-
szoba berendezé-
sek, valamint az
égyes butordara-
bók a**Magyar Műbutorgyár**

részvénytársaságnál

Nagyváradon, Fő u. elején.

Ipari és kereskedelmi vezető:

PORJESZ HERMAN.Teljes lakás-, szálloda- és kávéház-berendezé-
sek műipari vállalata, — Kívánatra tervek és
költségvetések.

Telefon 421 szám.

Hirdetés.A „NAGYVÁRADI HITELBANK” részvény-
társaság. (Kossuth Lajos-utca 10. sz.)

Elfogad betéteket.

Legalább 3 hóig elhelyezett összeg-
után **5%-os kamatot fizet.**

Leszámítol váltókat

Előleget ad: értékpapírokra, éksze-
rekre és terményekre.Jelzálog kölcsönt nyújt: házakra és
földbirtokra.

Az igazgatóság.

**A pesti hazai első
takarékpénztár**egyesület ujonnan kibocsátott nyeremény-
kötvényei fix ár mellett vásárolhatók a**Nagyvárad** Takarékpénztárban
és arra darabonként 125 k.→: **kölcsönt nyújt.** ←**Pesti hazai első takarékpénztár
sorsjegyeket****napi árfolyam mellett**→: **eladunk.** ←*Biharmegyei takarékpénztár**Kossuth-utca.***Moskovits Farkas és Társa****„Első nagyvárad** **csizpó és csizmagyár”**A székesfővárosi m. kir. államrendőrség szerződéses szállítói
370 munkás és alkalmazott. Fiók gyártelep Budapesten. **Tanoncz internátus** 24 belakó, 18 bejáró tanoncz.Készítünk kizárólag **kézimunkával a legfinomabb** s legtartósabb kivitelbenférfi, női,
és gyermek-**cszipőket, csizmákat**francia angol és
amerikai szabás sze-
rint s ezeket:→: **eredeti gyári szabott áron** ←Nagyvárad, Kossuth-u. 5. számú saját házunkban
(volt rendőrségi épület) **kicsinybeni eladási**
üzletünkben árusítjuk.Különleges *lábbelik. Katonatisztek. Gazdászok. Vasuti és posta-
tisztek. Csendőrök és pénzügyőrök részére.*